

**UCHWAŁA NR XLII/413/17
RADY MIEJSKIEJ W KLUCZBORKU**

z dnia 23 listopada 2017 r.

w sprawie przyjęcia programu Wczesnego Wykrywania i Zapobiegania Wad Postawy u Dzieci w Gminie Kluczbork w roku szkolnym 2017/18

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875) Rada Miejska w Kluczborku uchwala co następuje:

§ 1. 1. Przyjmuje się do realizacji program Wczesnego Wykrywania i Zapobiegania Wad Postawy u Dzieci realizowany przez Vital Medic Education Sp. z o.o. w partnerstwie i pod patronatem Politechniki Opolskiej, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

2. Realizacja programu dotyczy dzieci klas czwartych szkół podstawowych z terenu Gminy Kluczbork w roku szkolnym 2017/18.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Kluczborka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Kluczborku

Janusz Kędzia

PROGRAM WCZESNEGO WYKRYWANIA I ZAPOBIEGANIA WAD POSTAWY U DZIECI

1. OCENA PROBLEMU

Wady postawy są dużym problemem wśród dzieci i młodzieży. W życiu dziecka występują dwa okresy, w których jest ono szczególnie narażone na rozwój wad postawy. Pierwszy przypada na czas rozpoczęcia nauki szkolnej, kiedy dziecko przez wiele godzin przebywa w pozycji siedzącej. Drugi natomiast, to okres dojrzewania (10-13 lat u dziewczynek i 13-14 lat u chłopców). W tym czasie postawa może ulec pogorszeniu przez przyspieszone wzrastanie, zmiany proporcji ciała, przesunięcie środka ciężkości ciała, a niekiedy z niechęci do wysiłku fizycznego. Dlatego też należy motywować młodzież do zwiększania aktywności fizycznej. Zaburzenia symetrii ciała prowadzą do powstania poważnych, utrwalonych wad postawy. Ich wczesne wykrycie, a w szczególności skoliozy, stwarza możliwość skutecznej profilaktyki i leczenia wad postawy.

Przyczyny wad postawy są liczne. Poza przypadkami, w których ich podłożem są wady wrodzone lub określone schorzenia, wady postawy rozwijają się zwykle bez uchwytnego przyczyny. Istotną rolę odrywają czynniki, powodujące przyjmowanie nieprawidłowego układu ciała, prowadzące z czasem do rozwoju i utrwalenia się nawyku nieprawidłowej postawy oraz sprzyjają rozwojowi wady.

Do czynników tych należą przede wszystkim mała aktywność ruchowa, siedzący tryb życia i jednostajność pozycji (oglądanie telewizji, siedzenie przed komputerem), na które znajdujący się w okresie intensywnego wzrostu organizm dziecka nie jest dostatecznie uodporniony. Mała aktywność ruchowa stwarza ryzyko nadwagi u dzieci i sprawia, że mięśnie są słabsze, a układy krążenia i oddechowy mniej wydolne. Organizm dziecka staje się przez to bardziej podatny na niekorzystne zmiany.

2. UZASADNIENIE DLA REALIZACJI PROJEKTU

Obecne wyniki badań profilaktycznych wskazują, że wady postawy stanowią jeden z najczęściej występujących problemów zdrowotnych. Większość z nich zaczyna się już w okresie dziecięcym, a wczesne wykrycie nieprawidłowości w postawie ciała stwarza możliwość skutecznej profilaktyki i leczenia. Przekłada się to nie tylko na poprawę komfortu życia samych dzieci, ale dodatkowo prowadzi do oszczędności, wynikających z braku konieczności leczenia w późniejszym wieku, gdy pojawiają się dolegliwości. Ponadto wskazanie potencjalnych zagrożeń promuje zdrowy tryb życia. Daje to rodzicom nie tylko możliwość sprawdzenia czy ich dzieci prawidłowo się rozwijają i ewentualnego ich zdiagnozowania, ale budzi w nich odpowiednią świadomość zachowań profilaktycznych.

3. BADANA POPULACJA

Program realizowany jest na terenie województwa opolskiego i skierowany jest do dzieci z IV klas szkół podstawowych Gminy Kluczbork.

4. GŁÓWNE ZAŁOŻENIA PROJEKTU

- Wczesne rozpoznanie występujących u dzieci wad postawy.
- Edukacja w zakresie profilaktyki wad postawy poprzez spotkania z rodzicami oraz przygotowanie i udostępnienie broszury edukacyjnej.

5. CELE SZCZEGÓŁOWE

- Wczesne zapobieganie powstawaniu wad postawy oraz przeciwdziałanie ich utrwalaniu i pogłębianiu się.
- Edukacja rodziców w zakresie rozpoznawania i monitorowania stanu zdrowia dziecka w okresie jego wzrostu.

- Uświadomienia zagrożeń i konsekwencji rozpoznanych wad, jak również zwrócenie uwagi na czynniki, wpływające na rozwój tych wad (np. częste zwolnienia z zajęć WF dzieci przez rodziców), jak również przekazanie wiedzy i umiejętności w zakresie kształtowania prawidłowych postaw dzieci oraz wzmocnienie ich aktywności ruchowej, co może skutkować zmniejszeniem problemu wad postawy.
- Zmniejszenie liczby dzieci ze schorzeniami narządu ruchu oraz ograniczenie liczby dzieci niepełnosprawnych z powodu wad postawy.
- Wskazanie możliwych metod leczenia w tym zakresie oraz opracowanie szacunkowych kosztów leczenia w odniesieniu do populacji dzieci chorych.

6. REALIZATOR PROGRAMU

Projekt będzie realizowany przez Vital Medic Education Sp. z o.o. w partnerstwie i pod patronatem naukowym Instytutu Fizjoterapii Politechniki Opolskiej.

7. SKŁAD I KWALIFIKACJE ZESPOŁU REALIZUJĄCEGO

W ramach projektu zaangażowana będzie następująca kadra:

- 2 lekarzy ze specjalizacją z zakresu ortopedii;
- 2 pracowników naukowych (dr hab. prof. nadzw., dr n. o k-f);
- 4 fizjoterapeutów (2 specjalistów fizjoterapii, 2 magistrów fizjoterapii);
- koordynator projektu.

8. REALIZACJA PROGRAMU

Podstawą projektu będzie wykrywanie zmian w obrębie narządu ruchu u dzieci z badanej populacji.

Realizacja projektu będzie się odbywała we współpracy z dyrektorami szkół oraz z rodzicami uczniów tych szkół.

Edukacja rodziców i dzieci realizowana będzie przy pomocy broszury i prelekcji w zakresie rozpoznawania i monitorowania stanu zdrowia dziecka w okresie jego wzrostu.

9. SCHEMAT POSTĘPOWANIA – DWA ETAPY REALIZACJI PROJEKTU

I. ETAP – BADANIE PRZESIEWOWE

1. W ramach pierwszego etapu projektu odbędzie się spotkanie z dyrektorami szkół w celu omówienia programu.

2. Dyrektorzy szkół prześlą informację wychowawcom klas oraz ustalą terminy spotkań wykonawcy programu z rodzicami.

3. Podczas spotkań wykonawca zaprezentuje program oraz prześle wszystkim rodzicom broszurę oraz zgodę na udział dziecka w badaniu. Broszura zawierać będzie informacje w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania i monitorowania wad postawy w okresie wzrostu dziecka.

4. W ustalonym terminie odbędzie się wstępna ocena postawy ciała dziecka za pomocą autorskiego testu przesiewowego, przygotowanego przez wykonawcę. Ocena przeprowadzona zostanie przez doświadczonego fizjoterapeutę u dzieci, których rodzice/opiekunowie prawni wyrazili zgodę na udział dziecka w programie.

II ETAP – PRELEKCJE I ZALECENIA

W ramach II etapu zaplanowane zostanie spotkanie z wszystkimi rodzicami, których dzieci wzięły udział w badaniach przesiewowych. Zostanie przeprowadzona prelekcja, dotycząca profilaktyki wad postawy ciała. Po zakończeniu prelekcji fizjoterapeuta odbędzie, krótką, indywidualną rozmowę z każdym z rodziców na temat postawy ciała u dziecka.

1. W przypadku dziecka z prawidłową postawą ciała zalecenia dotyczyć będą profilaktyki wad postawy.

2. W przypadku dziecka z niewielką wadą postawy zalecenia dotyczyć będą potrzeby konsultacji z fizjoterapeutą, który ustali dla dziecka indywidualny program ćwiczeń korekcyjnych. Gdy ustalenie indywidualnego planu ćwiczeń nie będzie konieczne fizjoterapeuta może zalecić realizację ćwiczeń korekcyjnych, dedykowanych dla określonej wady, przedstawionych w krótkim filmie instruktażowym, umieszczonym na stronie internetowej Szpitala VITAL MEDIC Centrum Leczenia Kręgosłupa.

3. W przypadku dziecka z poważnym problemem zdrowotnym zalecenia dotyczyć będą wskazania potrzeby konsultacji z lekarzem specjalistą w celu podjęcia dalszej, specjalistycznej diagnostyki oraz leczenia zachowawczego lub zabiegowego.

10. OCENA EFEKTÓW PROJEKTU

Ocena realizacji projektu przeprowadzona zostanie na podstawie następujących kryteriów:

1. Określenie liczby dzieci, biorących udział w programie i ich zdiagnozowanie.
2. Określenie liczby dzieci i rodziców, biorących udział w prelekcji, dotyczącej profilaktyki wad postawy ciała.
3. Podzielenie zdiagnozowanej populacji na 3 podstawowe grupy:
  - I grupa – dzieci z postawą prawidłową, wymagające jedynie profilaktyki;
  - II grupa – dzieci ze zdiagnozowaną wadą postawy, wymagające konsultacji z fizjoterapeutą, który ustali indywidualny program ćwiczeń korekcyjnych lub zaleci ćwiczenia korekcyjne, dedykowane dla określonej wady, przedstawione w krótkim filmie instruktorowym, umieszczonym na stronie internetowej Szpitala VITAL MEDIC Centrum Leczenia Kręgosłupa;
  - III grupa – dzieci ze wskazaniem potrzeby konsultacji z lekarzem specjalistą w celu podjęcia dalszej, specjalistycznej diagnostyki oraz leczenia zachowawczego lub zabiegowego.
4. Określenie liczby dzieci, wymagających podjęcia działań terapeutycznych przez fizjoterapeutę w zakresie wad postawy z podziałem na określone wady postawy:
  - plecy okrągłe;
  - plecy okrągło-wklęsłe;
  - plecy wklęsłe;
  - plecy płaskie;
  - skolioza;
  - płaskostopie;
  - kolana koślawe;
  - kolana szpotawe.
5. Określenie liczby dzieci wymagających skierowania do dalszej diagnostyki i leczenia specjalistycznego, które może uwzględniać:
  - konsultację u lekarza specjalisty;
  - badania obrazowe (wg zaleceń lekarza – RTG, rezonans magnetyczny);
  - leczenie zaplanowane przez lekarza specjalistę;
  - leczenie fizjoterapeutyczne lub operacyjne.
6. Ustalenie skutecznych metod leczenia dla poszczególnych wad postawy.
7. Oszacowanie kosztów profilaktyki oraz leczenia zachowawczego i zabiegowego wad postawy.
8. Wyniki badania końcowego – analiza statystyczna:
  - częstości występowania wad postawy w danej populacji, z podziałem na dziewczynki i chłopców;
  - wyszczególnienie najczęściej występujących wad postawy;
  - porównanie statystyczne wyników badań z badaniami przeprowadzonymi w podobnych programach w latach poprzednich.

11. EFEKTY PROJEKTU

1. Przygotowanie autorskiego testu przesiewowego, obejmującego ocenę wad postawy w określonej populacji dzieci, opracowanego przez Szpital VITAL MEDIC Centrum Leczenia Kręgosłupa przy współudziale pracowników naukowych Instytutu Fizjoterapii Politechniki Opolskiej.

2. Identyfikacja dzieci zagrożonych wadami postawy, która doprowadzi do podjęcia działań indywidualnych ze strony rodziców w kierunku korekty wady postawy dziecka, a w przypadku zmian chorobowych podjęcia dodatkowo leczenia specjalistycznego.

3. Otrzymanie danych statystycznych, dotyczących występowania wad postawy w danej populacji dzieci.

4. Przygotowanie broszury, dotyczącej profilaktyki i wad postawy.

5. Wzrost świadomości i aktywizacja rodziców w procesie leczenia.

6. Uświadomienie roli ergonomii miejsca pracy i aktywności ruchowej w profilaktyce wad postawy u dzieci.

7. Wdrożenie nawyku przyjmowania prawidłowej postawy ciała, co ma zapobiec powstawaniu zmian chorobowych, zmuszających do podjęcia leczenia specjalistycznego w ramach ubezpieczenia.

8. Publikacja artykułów naukowych na temat epidemiologii wad postawy u dzieci afiliowanych przez Szpital VITAL MEDIC Centrum Leczenia Kręgosłupa oraz Politechnikę Opolską.

9. Publikacja artykułów naukowych na temat profilaktyki wad postawy u dzieci afiliowanych przez Szpital VITAL MEDIC Centrum Leczenia Kręgosłupa oraz Politechnikę Opolską.

10. Publikacja artykułów naukowych na temat fizjoterapii w wadach postawy u dzieci afiliowanych przez Szpital VITAL MEDIC Centrum Leczenia Kręgosłupa oraz Politechnikę Opolską.

11. Publikacja artykułów naukowych na temat leczenia wad postawy u dzieci afiliowanych przez Szpital VITAL MEDIC Centrum Leczenia Kręgosłupa oraz Politechnikę Opolską.

12. CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany w 2017-2018 roku, z możliwością kontynuacji w kolejnych latach.

13. FINANSOWANIE

Program finansowany będzie ze środków budżetowych Gminy Kluczbork. Planowany koszt przeprowadzenia projektu, przypadający na 1 dziecko wynosi 30,00 PLN.

14. ZESPÓŁ REALIZUJĄCY PROGRAM

REALIZATOR PROGRAMU:

1. VITAL MEDIC EDUCATION SP. Z O.O.

a) Koordynator programu – Daria Śmiechowska

b) Z-ca koordynatora programu – Anna Weiler,

PARTNER PROGRAMU:

1. Instytutu Fizjoterapii Politechniki Opolskiej – dr hab. n. med. Jan Szczegielniak, prof. nadzw.;

2. VITAL MEDIC SP. Z O.O. – Władysław Piotr Duch – Prezes Zarządu.

RADA NAUKOWA PROGRAMU:

1. Konsultant programu – **dr hab. n. med. Jan Szczegielniak, prof. nadzw.**, specjalista fizjoterapii, specjalista rehabilitacji ruchowej. Członek zarządu Vital Medic Education Sp. z o.o. Konsultant krajowy w dziedzinie fizjoterapii. Profesor w Instytucie Fizjoterapii Politechniki Opolskiej, kierownik Katedry Fizjoterapii Klinicznej. Kierownik Działu Usprawniania Leczniczego Szpitala Specjalistycznego MSW w Głuchołazach, związany zawodowo ze Szpitalem Vital Medic w Kluczborku.

2. Konsultant programu – **dr n. o k-f Katarzyna Bogacz**, specjalista fizjoterapii. Kierownik Zakładu Rehabilitacji Szpitala Vital Medic w Kluczborku. Adiunkt w Instytucie Fizjoterapii, w Katedrze Fizjoterapii Klinicznej Politechniki Opolskiej.

3. Konsultant programu – **lek. med. Krzysztof Koltowski**, specjalista ortopedii i traumatologii, członek rady nadzorczej Vital Medic Education Sp. z o.o. Związany zawodowo ze Szpitalem Vital Medic w Kluczborku, Centrum Rehabilitacyjno-Ortopedycznym oraz Szpitalem im. Św. Jadwigi Śląskiej w Trzebnicy.

4. Konsultant programu – **lek. med. Przemysław Kołakowski**, specjalista ortopedii i traumatologii. Specjalizuje się w leczeniu operacyjnym schorzeń i urazów kręgosłupa. Absolwent Akademii Medycznej w Gdańsku. Związany zawodowo ze Szpitalem Vital Medic w Kluczborku. Pracuje również na Oddziale Chirurgii Kręgosłupa Uniwersyteckiego Szpitala w Umea.

Uzasadnienie

Program realizowany będzie na terenie Gminy Kluczbork i skierowany jest do dzieci wszystkich czwartych klas szkół podstawowych. Celem programu jest wczesne zapobieganie powstawaniu wad postawy oraz przeciwdziałanie ich utrwalaniu i pogłębianiu się. Jednocześnie prowadzona będzie edukacja rodziców w zakresie rozpoznawania i monitorowania stanu zdrowia dzieci w okresie ich rozwoju. Diagnoza postawy ciała dzieci, określenie potrzeb oraz sposobów leczenia wad postawy oraz ich analiza, to efekty ww. programu.

Program będzie realizowany w roku szkolnym 2017-18, z możliwością kontynuacji w kolejnych latach, a finansowany będzie ze środków budżetowych Gminy Kluczbork. Planowany i wstępny koszt przeprowadzenia projektu, przypadający na jedno dziecko wynosi 30,00 złotych. Całkowita kwota realizacji wyniesie około 12 000 złotych.